

सिद्धो वा यदि वा देवो गन्धर्वो वाऽथ गुह्यकः । पृष्टः सन् काम्यया ब्रूहि कस्त्वं वानररूपधृक् । ११९०

नचेद्गुह्यं महाबाहो श्रातव्यं ह्येवमम । शिष्यवत्त्वान्तु पृच्छामि उपपन्नाऽस्मि तेऽनघ ।

॥ हनूमानुवाच ॥ यत्ते मम परिज्ञाने कौतूहलमरिन्दम । तत्सर्वमखिलेन त्वं शृणु पाण्डवनन्दन ।

अहं केशरिणः क्षेत्रे वायुना जगदायुना । जातः कमलपत्राच्च हनूमान्नाम वानरः ।

सूर्यपुत्रश्च सुग्रीवं शक्रपुत्रश्च बालिनं । सर्वे वानरराजानस्तथा वानरयूथपाः ।

उपतस्थुर्माहावीर्या मम चामित्रकर्षण । सुग्रीवेण भवत् प्रीतिरनिलस्याग्निना यथा । ११९१

निरुतः स ततो भ्रात्रा कस्मिंश्चित्कारणान्तरे । च्युतमूके मया साङ्गं सुग्रीवो न्यवसच्चिरं ।

अथ दाशरथिर्वीरो रामो नाम महाबलः । विष्णुर्मानुषरूपेण चचार वसुधातलं ।

स पितुः प्रियमन्विच्छन् सहभार्य्यः सहानुजः । सधनुर्धन्विनां श्रेष्ठो दण्डकारण्यमाश्रितः ।

तस्य भार्य्या जनस्थानाच्छलेनापहता बलात् । राक्षसेन्द्रेण बलिना रावणेन दुरात्मना ।

सुवर्णरत्नचित्रेण मृगरूपेण रक्षसा । वञ्चयित्वा नरव्याघ्रं मारीचेण तदाऽनघ । ११९०

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि हनूमद्भोमसंवादे सप्तचत्वारिंशदधिकशतोऽध्यायः ॥ १४७ ॥

॥ हनूमानुवाच ॥ हतदारः सह भ्रात्रा पत्नीं मार्गन् स राघवः । दृष्ट्वाञ्जैलशिखरे सुग्रीवं वानरर्षभ ।

तेन तस्याभवत् सख्यं राघवस्य महात्मनः । स हत्वा बालिनं राज्ये सुग्रीवमभिषिक्तवान् ।

स राज्यं प्राप्य सुग्रीवः सीतायाः परिमार्गणे । वानरान् प्रेषयामास शतशोऽथ सहस्रशः ।

ततो वानरकोटीभिः सहितोऽहं नरर्षभ । सीतां मार्गन्महाबाहो प्रयातो दक्षिणां दिशं ।

ततः प्रवृत्तिः सीताया गृध्रेण सुमहात्मना । सम्पातिना समाख्याता रावणस्य निवेशने । ११९१

ततोऽहं ह्यर्घ्यमिदं रामस्यास्तिष्ठकर्मणः । श्रतयोजनविस्तारमर्णवं सहसाप्नुतः ।

अहं स्ववीर्यादुत्तीर्य सागरं मकरालयं । सुतां जनकराजस्य सीतां सुरसुतोपमां ।

दृष्ट्वान् भरतश्रेष्ठ रावणस्य निवेशने । समेत्य तामहं देवीं वैदेहीं राघवप्रियां ।

दग्ध्वा लङ्कामशेषेण सावृप्राकारतोरणा । प्रत्यागतस्यास्य पुनर्नाम तत्र प्रकाश्य वै ।

मदाक्यञ्चावधार्याशु रामो राजीवलोचनः । स बुद्धिपूर्वसैन्यस्य बद्धा सेतुं महोदधौ । ११९२

वृत्तो वानरकोटीभिः समुत्तीर्णो महार्णवं । ततो रामेण वीरेण हत्वा तानेव राक्षसान् ।

रणे सराक्षसगणं रावणं लोकरावणं । निशाचरेन्द्रं हत्वा तु सभ्रातृसुतवान्धवं ।

राज्येऽभिषिच्य लङ्कायां राक्षसेन्द्रं विभीषणं । धार्मिकं भक्तिमन्तश्च भक्तानुगतवत्सलं ।

ततः प्रत्याहता भार्य्या नष्टा वेदश्रुतिर्यथा । तथैव सहितः साध्व्या पत्न्या रामो महायशः ।

गत्वा ततोऽतिलरितः स्वां पुरीं रघुनन्दनः । अथावसत्ततोऽयोध्यामयोध्यां दिषतां प्रभुः । ११९३

ततः प्रतिष्ठितो राज्ये रामो नृपतिसत्तमः । वरं मया याचितोऽसौ रामो राजीवलोचनः ।

यावद्रामकथेयन्ते भवेत्लोकेषु शत्रुहन् । तावज्जीवेयमित्येवं तथास्त्विति च सोऽब्रवीत् ।

सीताप्रसादाच्च सदा मामिहस्थमरिन्दम । उपतिष्ठन्ति मे दिव्या भोगा भीम यथेक्षिताः ।